

ЗВІТ

завідувача кафедри кримінально-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна про роботу кафедри у 2025/2026 навчальному році

У 2025/2026 навчальному році кафедра кримінально-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна здійснювала діяльність відповідно до планів роботи кафедри та юридичного факультету, освітніх програм і навчальних планів Університету, з урахуванням актуальних змін законодавства України, особливостей функціонування закладу вищої освіти в умовах воєнного стану та необхідності забезпечення належної якості підготовки здобувачів юридичної освіти.

Основними напрямками роботи кафедри у звітному періоді були: забезпечення освітнього процесу на першому, другому та третьому рівнях вищої освіти; навчально-методична робота; науково-дослідна діяльність; підготовка наукових кадрів; керівництво практичною підготовкою студентів; розвиток студентської науки; професійна взаємодія з органами прокуратури, адвокатурою, судовими та правоохоронними органами; організаційна та профорієнтаційна робота.

Кафедра продовжила функціонувати як один із ключових структурних підрозділів юридичного факультету, що забезпечує підготовку фахівців з кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, кримінально-виконавчого права, судової експертизи та суміжних дисциплін.

1. Навчальна робота

У звітному навчальному році кафедрою забезпечувалося викладання значного комплексу навчальних дисциплін для здобувачів першого, другого та третього рівнів вищої освіти за спеціальностями 081 «Право», 293 «Міжнародне право», а також окремих освітніх компонентів для здобувачів інших спеціальностей.

Згідно з наданим розрахунком обсягу навчальної роботи на 2025/2026 навчальний рік, загальний запланований обсяг роботи кафедри становив 4096 годин, у тому числі:

денна форма здобуття освіти — 2992 години;
заочна (дистанційна) форма — 1104 години;
керівництво практикою — 90 годин;
усього планове навантаження — 4096 годин.

Таким чином, кафедра забезпечувала істотний за обсягом та різноманітний за змістом освітній процес.

До основних дисциплін, викладання яких забезпечувалося кафедрою, належали:

«Кримінальне право»;
«Кримінальне право (Загальна частина)»;

«Кримінальне право (Особлива частина)»;
«Кримінальний процес»;
«Кримінально-виконавче право»;
«Кримінологія»;
«Криміналістика»;
«Методика розслідування окремих видів кримінальних правопорушень»;
«Захист і представництво у кримінальному процесі»;
«Застосування кримінального та кримінального процесуального законодавства»;
«Особливі порядки кримінального провадження»;
«Актуальні проблеми кримінальної юстиції»;
«Актуальні проблеми протидії корупційним кримінальним правопорушенням»;
«Кримінально-правове забезпечення охорони власності»;
«Складання процесуальних документів у кримінальному провадженні»;
«Організація безпеки бізнесу»;
освітні компоненти кримінально-правового спрямування для здобувачів третього рівня вищої освіти.

Окремим напрямом стало забезпечення освітньо-наукової підготовки аспірантів. У навчальному плануванні кафедри передбачалися дисципліни, спрямовані на формування дослідницьких компетентностей здобувачів за предметними напрямками «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право», «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність».

Особлива увага приділялася практикоорієнтованому характеру навчання. Зміст навчальних дисциплін передбачав опрацювання сучасної судової та правоохоронної практики, аналіз актуальних проблем кваліфікації кримінальних правопорушень, доказування, кримінального переслідування, протидії корупції, розслідування окремих видів правопорушень та застосування кримінально-правових заходів.

Важливим показником практичної спрямованості освітнього процесу стала взаємодія викладачів кафедри з представниками правничих професій. Зокрема, у травні 2026 року відбулася онлайн-зустріч викладачів кафедри та студентів 4 курсу з адвокатом Енесом Тачіилдизом, під час якої обговорювалися особливості адвокатської практики в Туреччині, міжнародний професійний досвід та перспективи професійного розвитку молодих юристів.

У травні 2026 року професор кафедри Ольга Шайтуро провела відкриту лекцію з методики розслідування окремих видів правопорушень на тему особливостей розслідування шахрайств, учинених із використанням засобів мобільного зв'язку. Проведення такої лекції демонструє орієнтацію освітнього процесу на сучасні форми кримінальної протиправності та новітні способи її вчинення.

2. Навчально-методична робота

Навчально-методична робота кафедри у 2025/2026 навчальному році була спрямована на підтримання належної якості викладання, актуалізацію навчального контенту та приведення його у відповідність до змін законодавства й освітніх стандартів.

Кафедрою здійснювалася робота з:

- розроблення та оновлення робочих програм навчальних дисциплін;
- удосконалення навчально-методичних комплексів;
- актуалізації лекційного матеріалу та практичних завдань;
- оновлення питань поточного та підсумкового контролю;
- удосконалення методичного забезпечення самостійної роботи здобувачів;
- адаптації освітнього процесу до дистанційного та змішаного форматів;
- забезпечення методичного супроводу освітньо-наукової підготовки аспірантів.

Відповідна робота продовжила сформовану кафедрою практику систематичного оновлення освітнього контенту.

У 2025/2026 навчальному році методична робота також була пов'язана з оновленням освітніх програм. Кафедра брала участь у погодженні та вдосконаленні освітньо-професійних програм «Право» для першого і другого рівнів та освітньо-наукової програми третього рівня.

Окремо слід відзначити використання відкритих лекцій, науково-практичних заходів та професійних зустрічей як елементів методичного забезпечення навчального процесу. Це сприяло інтеграції теоретичної підготовки студентів із сучасною практикою застосування кримінального та кримінального процесуального законодавства.

3. Наукова робота

Наукова діяльність кафедри у звітному році здійснювалася за традиційними для кафедри напрямками кримінального права, кримінології, кримінального процесу, криміналістики, кримінально-виконавчого права, а також за новими напрямками, зумовленими розвитком цифрових технологій, віртуальних активів, транснаціональної злочинності та викликами воєнного стану.

Кафедра продовжила виконання фундаментальних і прикладних досліджень, результати яких використовуються у науковій, освітній та правозастосовній діяльності. Загальна тематика наукових досліджень кафедри відповідає її профілю та сучасним проблемам протидії злочинності.

Наукова діяльність кафедри також була спрямована на забезпечення зв'язку юридичної науки з практикою. Працівники кафедри взаємодіють із судовими, правоохоронними, прокурорськими та адвокатськими інституціями, беруть участь у підготовці науково-правових висновків, рецензуванні наукових робіт, роботі спеціалізованих учених рад та інших формах експертної діяльності. Такий напрям роботи системно відображався і в попередніх звітах кафедри.

Важливим показником наукової активності кафедри є функціонування студентського наукового гуртка з кримінально-правових дисциплін. У 2025/2026 навчальному році робота гуртка була продовжена в онлайн-форматі.

Таким чином, кафедра забезпечує не лише підготовку фахівців, а й формування наукової школи та залучення студентів до дослідницької діяльності.

4. Підготовка наукових кадрів та захисти дисертацій

Одним із найбільш вагомих результатів роботи кафедри у 2025/2026 навчальному році стала результативність підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти.

Так, 26 червня 2026 року відбулися три успішні захисти дисертацій трьох аспірантів кафедри кримінально-правових дисциплін на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» (Самойлов Є. Ю., Ріяко Є. О., Цімура Я. В.).

Отже, кафедра забезпечує повний цикл підготовки наукових кадрів — від освітньо-наукової підготовки аспірантів та керівництва дисертаційними дослідженнями до їх публічного захисту та здобуття ступеня доктора філософії.

5. Керівництво практикою студентів

Практична підготовка здобувачів залишалася важливою складовою діяльності кафедри.

У звітному році практична підготовка організовувалася з урахуванням необхідності забезпечення зв'язку університетської освіти з реальною діяльністю судових, правоохоронних, прокурорських, адвокатських та інших правничих інституцій.

Практична спрямованість підготовки додатково забезпечувалася безпосереднім залученням до освітнього процесу представників юридичної професії. Такий підхід дає можливість студентам не лише закріпити теоретичні знання, а й отримати уявлення про особливості застосування кримінального законодавства та здійснення професійної діяльності.

Завдяки активній залученості кафедри укладено меморандум про співробітництво з Офісом Генерального прокурора, що дозволяє забезпечити проходження студентами факультету практик в органах прокуратури. Укладено велику кількість договорів про організацію баз практики з іншими правоохоронними, судовими, правозахними інституціями.

6. Взаємодія з органами прокуратури, судовими та правоохоронними органами

Одним із напрямів діяльності кафедри є професійна взаємодія з органами правопорядку та іншими суб'єктами правничої діяльності.

У 2025/2026 навчальному році така взаємодія була представлена, зокрема, професійною діяльністю професора кафедри Ольги Павлівни Шайтуро.

19 вересня 2025 року Ольгу Шайтуро було нагороджено Подякою Генерального прокурора України за плідну співпрацю з органами прокуратури, спрямовану на зміцнення незалежності прокурорів, захист від втручання в їх

діяльність та сприяння організаційному й кадровому забезпеченню органів прокуратури.

У травні 2026 року Ольга Шайтуро разом із представниками Ради прокурорів України взяла участь у семінарі «Прокурорське самоврядування», організованому за підтримки Консультативної місії Європейського Союзу в Україні. У центрі уваги були європейські моделі прокурорського самоврядування, дисциплінарні процедури, оцінювання роботи прокурорів та забезпечення їх незалежності.

Такі приклади свідчать про збереження кафедрою тісного зв'язку з професійним правничим середовищем та залучення практичного досвіду до освітньої й наукової діяльності.

7. Міжнародна та євроінтеграційна складова

Кафедра продовжила розвивати міжнародну та євроінтеграційну проблематику в освітній і науковій роботі.

У 2025/2026 навчальному році європейський вимір кримінальної юстиції був інтегрований у викладання таких дисциплін, як «Актуальні проблеми діяльності кримінальної юстиції в Україні та ЄС», а також у зміст наукової та освітньо-наукової роботи.

Окремо слід відзначити міжнародну комунікацію зі студентами. Зустріч із турецьким адвокатом Енесом Тачіилдизом у травні 2026 року дозволила студентам ознайомитися з особливостями адвокатської практики іншої держави та сприяла формуванню міжнародного професійного бачення майбутніх правників.

8. Організаційна та управлінська робота завідувача кафедри

У звітному році завідувачем кафедри здійснювалося загальне керівництво діяльністю кафедри, координація роботи науково-педагогічних працівників, контроль виконання індивідуальних планів, забезпечення виконання навчального навантаження, організація освітньої, методичної та наукової роботи.

Особлива увага приділялася:

забезпеченню повного виконання навчального навантаження;

координації підготовки та оновлення освітніх компонентів;

організації роботи з аспірантами;

контролю за виконанням дисертаційних досліджень;

забезпеченню участі кафедри у розробленні та оновленні освітніх програм;

організації практичної підготовки студентів;

розвитку студентської науки;

підтриманню професійних зв'язків із судами, прокуратурою, правоохоронними органами та адвокатурою;

представництву кафедри у науковому та професійному середовищі.

9. Висновки та завдання на перспективу

За підсумками 2025/2026 навчального року роботу кафедри кримінально-правових дисциплін можна оцінити як результативну та таку, що відповідає основним завданням юридичного факультету і Керазінського університету.

На наступний навчальний рік доцільно визначити такими пріоритетами кафедри:

- подальше оновлення змісту базових кримінально-правових дисциплін відповідно до змін законодавства та практики Верховного Суду;

- розвиток цифрових та інтерактивних форм навчання;

- посилення практичної складової підготовки студентів;

- розширення співпраці з судами, прокуратурою, адвокатурою та правоохоронними органами;

- підвищення публікаційної активності викладачів у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах;

- активізація участі кафедри у міжнародних наукових та освітніх проєктах;

- подальша підготовка докторів філософії;

- забезпечення нових захистів дисертацій аспірантів;

- залучення талановитої студентської молоді до наукової роботи;

- розвиток студентського наукового гуртка;

- поглиблення досліджень кримінально-правових проблем, зумовлених війною, європейською інтеграцією України, цифровізацією суспільства та транснаціональною злочинністю.

Завідувач кафедри

кримінально-правових дисциплін

доктор юридичних наук, професор

Олександр ЖИТНИЙ